

Izveštaj o realizaciji poslova u vezi sa učešćem Crne Gore na EXPO- Milano 2015

Crna Gora je zvanično potvrdila svoje učešće na Univerzalnoj izložbi EXPO Milano 2015, 28. januara 2011. godine.

Na sjednici od 3. novembra 2011. godine, Vlada Crne Gore je donijela Zaključak br. 03-8265/5 da Privredna komora Crne Gore, u saradnji sa nadležnim organima državne uprave i privrednim subjektima, bude nosilac aktivnosti na pripremi nastupa Crne Gore na Expo 2015 u Milanu.

Za Generalnog komesara izložbe, akreditovanog kod Vlade Italije i odgovornog za učešće Države, Vlada Crne Gore je 14. juna 2012. rješenjem br. 06-1290/3 imenovala Ivana Saveljića, potpredsjednika Privredne komore.

Organizacioni Odbor projekta Expo Milano 2015 je konstituisan u septembru 2012 godine. Na čelu Odbora je potpredsjednik Vlade, dr Vujica Lazović, a čine ga predstavnici: Privredne komore, Ministarstva finansija, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, Ministarstva kulture i Ministarstva održivog razvoja i turizma. Organizacioni odbor je usvojio predlog organizacione šeme i sastav operativnih timova koji će biti angažovani na radu po pojedinim segmentima Projekta, kao i model nastupa Crne Gore na izložbi i površinu zakupljenog izložbenog prostora.

Nakon toga, formiran je Operativni tim za koncept, dizajn i sadržaj paviljona koga čine predstavnici Ministarstva kulture, arhitektonskog, građevinskog i fakulteta vizuelnih umjetnosti, Jadrankog sajma Budva i Privredne komore Crne Gore. Ovom timu su predstavljena projektna rješenja Bio-Mediteranskog klastera, predložena od strane Organizatora na sastanku u Milanu oktobra 2012 godine. Operativni tim je donio odluku u vezi izbora rješenja i Organizatorima su predata rangirana projektna rješenja, uz prpratne komentare i sugestije radi njihovog poboljšanja. Između tri predložena idejna rješenja, projekat pod nazivom „White dream“ odabran je kao najprihvatljiviji.

Operativni tim za koncept, dizajn i sadržaj paviljona je u junu 2013. godine proširen za još dva člana: predsjednikom Udruženja šefova kuhinja Crne Gore i predstavnikom arhitektonsko-dizajnerskog studija „Studio Synthesis“. Nakon sastanka radne grupe našeg klastera, održan je sastanak sa ovim timom 10. juna 2013 godine, kada su obaviješteni o svim novoprikupljenim informacijama, zadacima koji nam predstoje i njihovim rokovima. Na njihov prijedlog, dodatno je rađeno na obezbjeđivanju neophodnih podataka u cilju poboljšanja i individualizacije našeg izložbenog prostora. Drugi sastanak na ovu temu je održan 5. jula, kada je predstavljen i usaglašen konačni predlog odgovarajućeg modela crnogorskog paviljona.

Tokom jula i avgusta rađeno je na prijedlozima izmjena arhitektonskog rješenja unutrašnjeg dijela paviljona. Namjera je bila dati organizatoru prijedlog izmjena koje će biti prihvatljive bez povećanja početne dogovorene cijene, a istovremeno će za Crnu Goru, kao izlagača, omogućiti kvalitetnije korišćenje raspoloživog prostora za izložbu. Prijedlog, čije nam je prihvatanje Organizator usmeno potvrdio, prilog je ovom Izvještaju.

Organizator će, kako nas je i obavijestio, imati kašnjenja u realizaciji planiranih aktivnosti na nivou pripreme cjelokupne izložbe od nekoliko mjeseci, što svakako komplikuje i naš rad, budući da se rokovi predviđeni za poslove značajnijeg obima time osjetno skraćuju.

Pokrenute su aktivnosti na izradi Tematske izjave našeg nastupa, koja se upućuje Organizatoru, a istovremeno je osnova za osmišljavanje i izradu koncepta našeg nastupa na EXPO-u.

U međuvremenu je obavljeno više razgovora sa jednim brojem stranih kompanija koje imaju iskustva sa prethodnih sličnih ili istih događaja, i koje su izrazile interes da učestvuju na planiranom konkursu za izbor dizajna i uređenja unutrašnjeg prostora paviljona. Pokrenuta je i inicijativa prema Upravi za javne nabavke oko usaglašavanja načina izbora najpovoljnijih ponuđača, kako kod koncipiranja enterijera, njegove buduće izgradnje, tako i niza nabavki, koje će činiti dio promotivnih materijala naše ponude na Expo 2015.

Pregled međunarodnih aktivnosti

Na poziv Ambasade Italije u Podgorici i Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore, Privredna komora se odazvala i učestvovala na Prvom sastanku međunarodnih učesnika u Milanu u periodu od 25-27. oktobra 2011. godine. Na sastanku su Organizatori predstavili temu, koncept i modele učešća na Expo Milano 2015.

Sastanak radne grupe Bio-Mediteranskog klastera u okviru kojeg je, na predlog Organizatora i nakon konsultacija sa predstavnicima Vlade zaduženim za praćenje ovog Projekta, donesena odluka da Crna Gora učestvuje, održan je 5. jul 2012. Na sastanku je detaljnije predstavljen model učešća u okviru klastera, prezentovana ideja i strategija Bio-Mediteranskog klastera, kao i neki od njegovih tehničkih i arhitektonskih aspekata.

Drugi sastanak međunarodnih učesnika EXPO-a održan je u oktobru 2012 godine, u Milanu. Sastanak je sazvan radi dalje razrade elemenata organizacije i funkcionisanja EXPO 2015, i došlo je do određenih modifikacija – posebno u domenu korišćenja zajedničkih prostora kod Klastera i postavljanja rokova za neke od predviđenih aktivnosti.

Prvi kvartal 2013. godine karakteriše zastoje i kašnjenje u zacrtanim aktivnostima pripreme Izložbe od strane EXPO organizatora. Drugi sastanak radne grupe Bio-Mediterranskog klastera održan je od 29-31. maja u Palermu. Tokom trajanja ovog sastanka, organizovana je ceremonija potpisivanja Ugovora o učešću, kada je Crna Gora, zajedno sa još tri zemlje učesnice formalizovala svoje učešće u okviru Klastera. Ugovor definiše lokaciju crnogorskog paviljona, njegovu veličinu, rokove plaćanja izložbenog prostora i odgovornosti svake od strana potpisnica. Dakle, Crna Gora će se na EXPO 2015 predstaviti u okviru tematske cjeline *Bio-Mediterran, zdravlje, ljepota i harmonija*; veličina individualnog izložbenog prostora Crne Gore je 250m² na dva nivoa (ukupno 500m²).

Naredni sastanak međunarodnih učesnika zakazan je za 3.oktobar u Torinu, dok se sastanak Bio- mediteranskog klastera predviđa za kraj ove ili početak naredne godine.

Ispunjavanje obaveza po osnovu članstva u Međunarodnom izložbenom birou

U avgustu 2012. godine Crna Gora je postala član Međunarodnog izložbenog biroa (BIE – Bureau International des Expositions). Ova činjenica je značajna kako zbog odluke Crne Gore da u okviru ove organizacije podrži kandidaturu Turske (Izmir) za domaćina EXPO 2020, tako i zbog niza povoljnosti koje članstvo u ovoj organizaciji pruža. Jedna od povoljnosti članstva u ovoj organizaciji je i smanjenje troškova učešća na izložbama za 15%. Predstavnici Crne Gore na Generalnoj skupštini BIE, koja se održava dva puta godišnje u Parizu, su ambasadorica Crne Gore u Francuskoj, Irena Radović, pomoćnik ministra turizma, Andro Drecun i potpredsjednik Privredne komore i Generalni komesar Crne Gore za Expo 2015, Ivan Saveljić.

Od 21-22. novembra 2012. godine, održana je 152. Generalna skupština Međunarodnog izložbenog biroa (BIE. Na toj Skupštini su donijete odluke o budžetu za naredni period, usvojene izmjene regulativa koje se tiču organizovanja izložbi, predstavljeni programi zemalja kandidata za EXPO 2020 i izglasan Kazahstan za zemlju domaćina EXPO 2017.

U periodu od 11-12. juna 2013. godine održana je 153. skupština BIE. Na insistiranje kandidata za organizatora EXPO 2020- Izmir, Turska, troškove učešća naše delegacije na ovoj, kao i na prethodnoj Skupštini, snosili su oni, u znak zahvalnosti za podršku koju dajemo njihovoj kandidaturi.

Finansijski aspekt našeg učešća na EXPO 2015

Organizatori EXPO Milano su predvidjeli tri tipa predstavljanja zemalja na ovoj Univerzalnoj izložbi. Prvi oblik nastupa je individualni, sa samostalnom izgradnjom objekta za izložbu. Druga mogućnost je individualni nastup sa obavezom organizatora da izgradi paviljon, i treći način da se zemlje predstave je u formi učešća u jednom od šest predviđenih klastera.

Prva dva načina predstavljanja finansijski i organizaciono su veoma veoma zahtjevni pa se veliki broj zemalja opredijelio za učešće kroz neki od tematskih klastera (preko 50% zemalja), kao ekonomski povoljniju varijantu.

I pored te činjenice, očekivan iznos troškova za naš vid učešća je značajan i po procjeni organizatora, iznosi oko 1.800.000 EUR.

Suočeni sa potrebom da se pokušaju iznaći dodatni izvori sredstava, koji bi smanjili učešće sredstava Budžeta u finansiranju ovog Projekta, obratili smo se Ambasadi Italije u Crnoj Gori i, posredstvom Ministarstva održivog razvoja i turizma Crne Gore, Ministarstvu ekologije Italije sa molbom da podrže učešće Crne Gore na Izložbi.

Kroz inicijativu preko Ambasade do sada nismo uspjeli da dođemo do konkretne podrške Ministarstva vanjskih poslova Italije, mada smo u stalnom kontaktu sa njima i postoji vidljivo raspoloženje da se iznađu mogući modaliteti pomoći. Od Ministarstva ekologije Italije smo, kroz projekat koji realizuju sa crnogorskim Ministarstvom održivog razvoja i turizma dobili pomoć od 180.000 EUR, od čega 120.000 EUR u svrhu plaćanja rente za paviljon, i iznosom od 60.000 EUR za korišćenje tehničkih, promotivnih i drugih usluga firme "Favero & Milan Ingegneria".

Kroz članstvo Crne Gore u BIA, stekli smo pravo na 15% umanjenja troškova iznajmljivanja izložbenog prostora, što čini uštedu od 88.500 EUR.

Od strane Generalnog sekretarijata Vlade Crne Gore, upućena je 21. februara 2013. godine preporuka, broj 06-313/3, javnim preduzećima da predvide mogućnost finansijske podrške Projektu kroz planiranje bilansa za naredne dvije godina. Sa jednim brojem preduzeća obavljani su i razgovori, mada se čini da ne postoji zainteresovanost ili mogućnost da, u složenim ekonomskim prilikama u kojima se nalazi naša privreda, one tu podršku i obezbijede.

Od troškova koji su u ovom trenutku poznati i koje treba platiti je izvjestan trošak na ime rente izložbenog prostora u iznosu od 501.500 EUR za koji Crna Gora ima obavezu da u januaru 2014. godine uplati iznos od 250.750 EUR i isti iznos u novembru 2014. Ministarstvo finansija Crne Gore je obaviješteno o ovoj obavezi, sa naznakom da predvidi navedeni iznos u Budžetu za 2014. godinu. U periodu od oktobra 2011 do danas, za sve aktivnosti koje su obavljene na organizaciji našeg nastupa na EXPO-u i uključanje u BIA, ukupno je utrošeno 6.878,61 EUR. Na izdvojenom računu kod Privredne komore Crne Gore, za ove namjene je raspoloživo 60.379,00 EUR (kao ostatak sredstava ostalih nakon EXPO- Šangaj i zaključkom Vlade Crne Gore br. 03-8265/5 od 3. novembra 2011. godine prenamijenjeno u ove svrhe).